

בתי המשפט

ע"מ 001187/03		בית המשפט המחוזי תל – אביב יפו	
		בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים	
21/09/03	תאריך:	שופט: רובינשטיין מיכל	בפני:

בעניין:	דיונה בתי קפה ומעדנים בע"מ
העותרת	ע"י ב"כ עו"ד ד. אלדור
	נ ג ד
	עיריית הרצליה
משיבה	ע"י ב"כ עו"ד הררי

פסק דין

- העותרת מנהלת מסעדה בשם "על המים" בחוף השרון בהרצליה (להלן - "המסעדה"). שטח המסעדה נמצא בשיפולי הצוק המתנשא מעל פני החוף, והוא נמצא בבעלות מלון השרון, אשר גם גובה דמי שכירות מן המסעדה. הכניסה למסעדה היא דרך הכניסה לחוף השרון. אמנם ניתן להגיע אל המסעדה גם דרך מלון השרון, אולם מנהלי המלון רואים זאת בעין לא טובה שכן הדבר מחייב מעבר דרך אולמות המלון. משכך, מתבצעת הכניסה למסעדה דרך הכניסה לחוף הים. פתח המסעדה נמצא במרחק קטן מפתח הכניסה לחוף.
- עיריית הרצליה גובה, לפחות בשנתיים האחרונות, דמי כניסה לחוף הים מן האנשים המבקשים להגיע למסעדה, והעותרת מבקשת בעתירתה כי יפטרו את באי המסעדה מחובה זו; לטענתה הדבר מהווה גורם מרתיע לאנשים, שהיו נכונים לבוא למסעדה, מן הבקור בה.
- טענת העירייה היא כי על-פי חוק העזר להרצליה (הסדרת מקומות רחצה), התשכ"ח-1967 היא מוסמכת לגבות אגרה בעד הכניסה לשטח הגדור שעל חוף הים, ומאחר והמסעדה כלולה בתוך השטח הגדור, זכאית העירייה שלא להתיר כניסה גם לבאי המסעדה, אם הם מבקשים להכנס לשטח הגדור של חוף הים אשר בשוליו הפנימיים נמצאת המסעדה כאמור לעיל.
- העותרים טוענים לעומת זאת כי חוק העזר הנ"ל פורסם בין היתר כדי לגבות מן המשתמשים בחוף הים אגרה, תמורת השירותים הניתנים להם ע"י העירייה והם בין היתר שירותי כסאות מרגוע, סככות, נקיון, שמירת סדר, מקלחות, שירותי הצלה ועוד, כמקובל במקומות רחצה מוסדרים. מי שבא למסעדה אינו נזקק לשירותים הנ"ל כי אין הוא עושה שימוש בחוף הים, במלתחות וכו', אלא בא לסעוד את סעודתו במסעדה. הוא אינו משתמש במקלחות, במלתחות ובשירותי הצלה, אלא נזקק אך ורק לשירותי המסעדה, ובשל כך אין לחייבו בתשלום האגרה עבור עצם הכניסה דרך השער של השטח המגודר, כי פניו אינם אל הים אלא אל המסעדה.
- מן הנתונים שהובאו בעתירה עלה כי אכן יש שוני בין המסעדה העותרת לבין מסעדות אחרות הנמצאות על חוף הים. האחרות, משתמשות בכסאות נוח או בכסאות ושולחנות רגילים המוצבים על חול החוף ועל כן יש משמעות מעשית לפעולות הנקיון והתחזוקה ובחלק של יתר השירותים המסופקים ע"י העירייה והמשרתים גם את מי שמתרווח או שנהנה מחוף הים. משמע, המבקרים בהם מפיקים במידה מסויימת תועלת מן השירותים

המסופקים ע"י העיריה.

לא כן הדבר לגבי המסעדה העותרת, כל עוד מדובר במי שפניו אל המסעדה בלבד, כדי לסעוד בתוכה. במאמר מוסגר אציין כי, בעת הדיון הצעתי לבעלי הדין להנהיג הסדר שיש בו כדי לפטור את המחלוקת שבפני; הוצע כי מי שמבקש להכנס דרך השער על מנת להגיע למסעדה, לא ישלם אגרה עם כניסתו, אלא יתבקש עם צאתו להציג אישור מחייב של המסעדה על כי סעד בה, ואז יהא פטור מן האגרה. הסדר דומה נוהג במקומות מסחר מסויימים בערים השכנות ויכול גם לחול במקרה שבפני. הסדר זה לא התקבל על דעת הצדדים ועל כן נותרה המחלוקת בעינה. כן ניתן לפטור את הנושא באופן טכני, היינו ע"י קביעת דרך ושער מיוחדים למסעדה.

5. לגוף הענין הנני סבורה כי יש מקום ליצירת אבחנה בין מי שמשמש בחוף הים למטרות רחצה או שהייה על החוף, לבין מי שפניו אל המסעדה. כפי שחוק העזר רואה לאבחן בין תושב העיר לבין מי שאינו כזה, ומעניק בדין פטור לתושב ולחיללים בשירות, יש גם מקום לכך שיוענק פטור למי שאינו נזקק לשירותי החוף, אלא פונה אל המסעדה בלבד.

דרישת תשלום עבור הליכה למסעדה הממוקמת על שטח ובעלות מלון השרון, ואשר הכניסה אליה הינה דרך שער השטח המגודר, אשר נעשית אך ורק מאחר שמבקשים למנוע טרחה ואי נוחות מהמלון, אינה נראית בעיני כסבירה.

כפי שעולה מנוסח חוק העזר האגרה באה לזכות את באי החוף בעיקר בשרותי מלתחה מקלחת והצלה. כל השירותים הללו, אינם דרושים, ואינם מתבקשים ממי שבא למסעדה העותרת. יתרה מכך, לא רק שגביית דמי כניסה איננה סבירה בנסיבות העניין אלא היא גם נוגדת את מהותה ותכליתה של הגביה מן הבחינה המשפטית. להבדיל ממס אגרות לסוגיהן, נגבות עבור מתן שירותים. היינו, יש מעין הדדיות כאשר הצד הנותן את השרות, גובה אגרה תמורת פעולתו. מבחינתנו יש מקום לאבחנה בין מי שמקיים מסעדה או קיוסק על חוף הים, נהנה מן הניקוי של שטח הים ע"י שירותי העיריה, מציב כסאות על שטח החוף שהעיריה טורחת לנקות ולטפח אותו, לבין מי שכל זיקתו לים היא רק בכך שפתח בגדר שהוצבה במקום משמשת גם לכניסתו לתוך המסעדה מבלי שהוא נזקק בצורה כלשהיא לאחד מסוגי השירותים הניתנים בחוף.

ראה לעניין זה לשם השוואה את ספרו של דר' אליהו וינוגרד "דיני רשויות מקומיות" - כרך ב', עמ' 541: **"העדר תמורה ישירה מצוי גם בתשלומי החובה הנקראים 'אגרה' והמשלמים עקב שירות מסוים, למשל: הוצאת תעודת לידה, מתן רשיון או ניהול המשפט. אמנם, יש כאן קשר סיבתי בין התשלום ובין השירות, שאלמלא מתן השירות אין משלמים את האגרה ואלמלא התשלום לא ניתן השירות..."**

כך, גם בעניין ע"א 474/89 קריב נ' רשות השידור (3), שם ציין בית-המשפט בעמ' 377, כדלקמן: **"הדיבור 'אגרה' מקובל הוא בתורת המסים. הוא משתרע על מיגוון של תשלומים שאינם מס טהור מחד ואינם מחיר טהור מאידך גיסא. אגרה נבדלת ממס טהור בכך שהיא משתלמת כתשלום חובה בזיקה עם שירות מסויים שהשלטון נותן לפרט. לעומתו מס טהור נגבה ללא זיקה לשירות מסויים. אגרה נבדלת ממחיר טהור בכך /ששיעורה אינו מותנה בערך השירות שבגינו היא ניתנת..."**

וכן בע"א 154/83 שופרסל בע"מ נ' איגוד ערים אזור רמת גן, בני ברק וגבעתיים (בתי מטבחים, בתי שחיטה ופיקוח לז' 4 403:

"כשעוסקים בחיוב מעין זה (אגרה), אין מדובר בקבלת תמורה ישירה דווקא כנגד החיוב שבאגרה, אלא אפשר שתמורה זו תהיה עקיפה, ובלבד שתמיד נדרשת זיקה בין החיוב באגרה לבין קבלת תמורה או שירות, הניתנים בגינה, ונדרש שיתקיים קשר סיבתי ביניהם:

"יש כאן קשר סיבתי בין התשלום ובין השרות, שאלמלא מתן השרות לא היית משלם את האגרה ואלמלא התשלום לא היית מקבל את השרות. אף על פי כן, גם הקשר הסיבתי ההדוק בין השרות ובין התשלום אינו עושה את האגרה לתמורה במשמעותה המסחרית של המלה... שיעור האגרה וערך השרות אינם

תלויים זה בזה... " (ויתקון ונאמן, בספרם הנ"ל, בעמ' 6-7) "

וראה גם ע"פ 74/58 י.מ.נ' הורנשטיין, פ"ד יד' 365.

אשר על כן אני סבורה, כמוזכר לעיל שיש לפטור את באי המסעדה הניצבת על קרקע המלון, באשר אינה נזקקת לשירותי החוף, מן החובה לשלם דמי כניסה. העתירה מתקבלת. הוצאות ושכ"ט עו"ד בסך 20,000 ₪ + מע"מ צמודים מהיום ישולמו ע"י המשיבה לעותרת.

ניתן היום כ"ד באלול תשס"ג (21 בספטמבר 2003) בהעדר הצדדים.

מ.רובינשטיין, שופטת